

Tietoa Työväelle N:o 2

Lapsikysymys

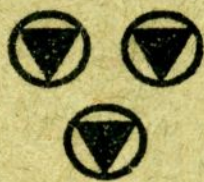
— ja —

Ehkäisyoppi

Kirjoittanut

A. F. Tanner

**Filosofian maisteri
ja lääketiet. tohtori**

Tampere 1909

Alex Halosen kustannuksella

Valppaan Kirjasto

U: 3855

TIETOA TYÖVÄELLE N:o 2

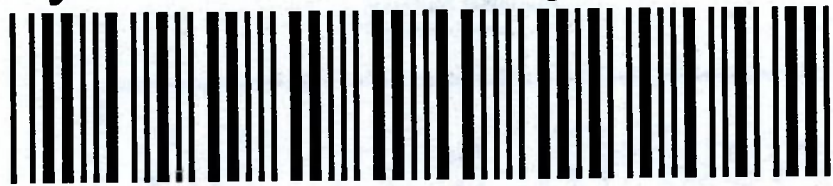
LAPSIKYSYMYS ja EHKÄISYOPPI

KIRJOITTANUT

A. F. TANNER

FILOS. MAISTERI ja LÄÄKET. TOHTORI

Työväenliikkeen kirjasto

20006082 varasto
613(480) K TANNER
Tanner, A. F.
Lapsikysymys ja ehkäisyoppi

TAMPERE, 1909
ALEX HALOSEN KUSTANNUKSELLA.

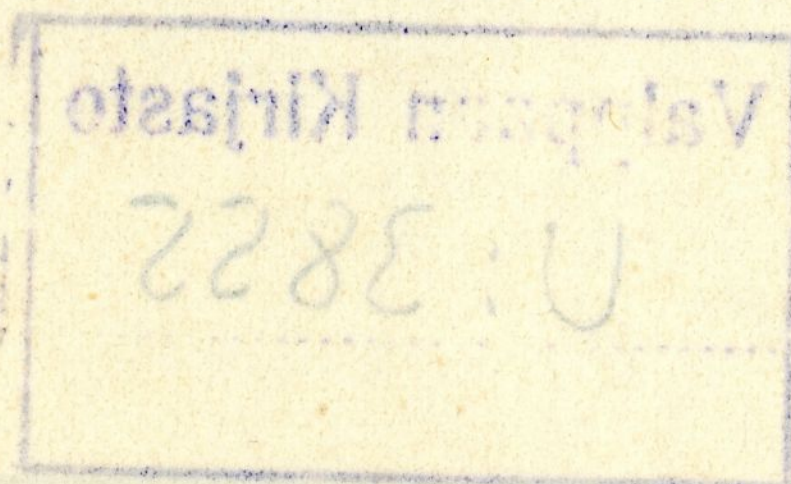
TIETOA TYÖVÄELLE N:o 2

LAPSIKYSYMYKSIÄ JA ENKÄISYÖPPI

KIRJOITTAJAT

A. E. TÄNNER

FILOS. MAISTERI JA LÄÄKET. TOHTORI

TAMPEREELLA 1909,

TAMPEREEN TYÖVÄEN KIRJAPAINO

Mitä lapsikysymys sisältää? Sen tärkeys ja ratkaisu.

Sana lapsikysymys herättäneen vielä erilaisia ajatuksia eri henkilöissä. Äkipikaa saattanee ajatella että lapsikysymykseen kuuluu kaikki, mikä vain jollakin tavoin koskee lapsia, siispä kasvatus ja hoitokin. Näin laaja ei tämä kysymys sentään ole. Siihen luetaan vain sisältyväksi kysymykset, lapsiako vai eikö lapsia, kellä on oikeus laittaa lapsia, kenen tehtävä on pitää huolta heidän toimeentulostaan, kenenkä huostaan heidät uskottava, sekä lopuksi kysymys, kellä on oikeus lapsiin. Nämä kysymykset muodostavat vain siis tuon lapsikysymyksen.

Helppoa on kenen tahansa huomata jo ilman pitempiä aprikoimisia, että nämä lapsikysymystä muodostavat kysymykset ovat käytännöllisen ihmiselämän tärkeitä kysymyksiä. Niihin vastaamisesta riippuu niin paljon. Ja kun tämä älytään, niin silloin selvenee lapsikysymyksen käsittelyn tärkeys. Valitettavaa siis, että meidän maassamme tuskin on nimeksikään näille asioille huomiota pantu.

Tutkimus ei ole vielä näitä asioita niin lopullisesti selvittänyt, että tutkijainkaan kesken olisi

jo täyttä yksimielisyyttä siitä, miten näiden asiain olla pitäisi. Kun nyt melkoista erimielisyyttä vielä on näissä suhteissa, niin kysymyksen edelleen käsittelyä yhä siis tarvitaan sen tutkimuksellisestikin selventämiseksi.

Mutta eihän tällainen käytännön asia sillä vielä ole hyvä, jos sen tiede on selvittänyt. On vielä tietenkin tärkeätä, että tutkimuksen tulokset ovat joukkoihin levinneet, että kysymys on selvitetty ihmisille yleensä. Eikä vielä sekään riitä, että on teoreettisesti, tietopuolisesti kysymys ratkaistu, se on selvillä ihmisille; on myöskin tarpeen, että tämä tietoisuus herättää harrastusta asiain käytännössäkin toteuttamiseksi: että syntyy *lapsikysymysliike*. Vasta sitten kun tämä liike on tehvänsä tehnyt, aatteet elämässä toteutettu, on lapsikysymys kokonaan ratkaistu: on lakannut olemasta. Aina sinne asti on sitä ajettava.

I. Lapsiako vai eikö lapsia?

1. Historiikkiä.

Tämä kysymys muodostaa lapsikysymyksen ytimen tähän aikaan. Se kuitenkin ei ole nyt vasta hereille viritetty, vaikka se nyt on saanut erityisemmän polttavuuden sen jälkeen, kun ihmiset yleisemmin oppivat tiedon ja taidon estää lasten maailmaan tuloa.

Jo pari tuhatta vuotta ennen meidän ajanlas-kuamme oli ihmisillä huolta lapsista. Silloin tosin ihan päinvastaiseen suuntaan kuin nyt: haluttiin kiihkeästi lapsia mahdollisimman paljon. Onhan tämä niin vallan tuttua jokaiselle esimerkiksi israelilaisten elämästä. Eikä tämä kansa suinkaan ollut mikään poikkeus tässä suhteessa.

Helposti voimme ymmärtää tämän muinaisten ihmisten lapsiharrastuksen. Siihen aikaanhan odotti työ vielä tekijöitään kaikkialla: viljelys- ja metsästysmailla ynnä karjalaitumilla. Ihmiset eivät silloin vielä olleet toinen toisensa tiellä työpaikkoja hakiessa. Maiden ja karjain isäntä tarvitsi työn suorittajoina laajoille vainioilleen ja hoitajia karjalaumoilleen. Kun ihmisiä oli vähän, niin

muuten niitä ei voinut saada, kuin rupeemalla kasvattamalla lisäämään, kuten karjaa. Isännän, samoin kuin koko hänen perheensä turvallisuus ja vapaus riippui väkensä lukuisuudesta. Kuta suuremmat joukot oli hänellä alustalaisia ja seuralaisia, sitä mahtavampi oli hän itsekin ja sitä varmemmin turvattu vihollisiltaankin. Asiain näin ollen oli siis varsin luonnollista, että sukujen päämiehet halusivat itselleen lapsia, samoin kuin alustalaisilleenkin. Senpä vuoksi olivat hedelmälliset naiset heille erittäin mieluisia ja kaikista lapsista tahtoivat pitää hyvää huolta.

Tämä suvun lisäämisen halu, jonka ymmärtämisen juuri osoitimme, jatkui sen jälkeen kauaksi aina uuteen aikaan asti ja vieläpä kappaleen sitäkin, se on aina sinne asti, kuin muuttuneet taloudelliset olot saivat aikaan sen, että lapsista alkoi muodostua tavaton taakka useammille vanhemmille. Kun koneiden keksintö oli saattanut ihmisten tarvetavarain tuotannon monin kerroin entistään suuremmaksi, väheni tietysti samassa määrässä työntekijäin tarve, kysyntä. Tehtaanomistajan ei siis tarvinnut lainkaan huolehtia työntekijäin saamisesta, kuten entis-ajan isännän. Siksipä ei hän välittänyt työntekijäinsä lisääntymisestä enemmän kuin heidän lastensa toimeentulostakaan liioin. Lapset jäivät näin ollen työntekijävanhempiansa huolehdittaviksi, se on heille taloudelliseksi taakaksi. Mutta eivät edes tehtaiden isännät itselleenkään halunneet liiaksi perillisiä. Silloin olisi, näet,

heidän pääomansa tulleet paloitetuiksi pieniin osiin, joten heidän jälkeläistensä suuruus ja mahdollisuus olisi vähennyt alemmaksi kuin vanhempiensa. Ihmisten suuruus riippui nyt näet vain pääomista.

Lapsiharrastus vähenee siis vähenemistään tämän taloudellisen asiain tilan, kapitalismin, ihmiselämää määräillessä, muuttuen lopulta täydelliseksi lapsikammoksi.

Suurempia parannuksia ihmisten elintarpeiden tuotantoon ja kuljetukseen toivat koneiden keksinnöt kahdeksannentoista vuosisadan loppupuolelta alkaen. Ihmistyövoiman kysynnän siis siitä lähtien täytyy vähetä ja yhtä rintaa lasten halun. Ja aivan niin tapahtuikin.

Nyt on merkille pantavaa, että jotenkin samoihin aikoihin ilmestyy ensi kerran tämän alkaneen lasten vieromissuunnan teoreettinen puolustajakin. Hän oli englantilainen pappi, sittemmin taloustieteen professori Th. R. Malthus. Kahdeksannen ja yhdeksännentoista vuosisadan vaihteessa julkaisee hän teoksen, jossa hän oikein *opettaa* välttämään lapsia! Mikä mullistava muutos siis jo tapahtunut! Lapsia, Herran lahjoja, olla vastaanottamatta! Tietysti perustelee hän tämän sinä aikana vielä oudon opetuksensa, ja voi jostakusta ehkä näyttää että Malthus todellakin joutui tähän viisauden sääntöönsä pelkästään syvien taloudellisten tutkimustensa kautta. Meistä ei se kuitenkaan siltä näytä. Aikakausi hänestä alkaen aina

meidän päiviimme asti tarvitsi vain aivan yksinkertaisesti teoilleen puolustajan, aivan kuin aina yksilökin. Ja tällaisina olevain olojen välttämättömyyden saarnaajana näemme me nyt Malthus'in samoin kuin sen jälkeen hänen lukuisat seuraajansakin tässä uudessa opissa, malthusialaisuudessa.

Malthus'in perustelu opillensa väestön lisääntymisen rajoittamisesta on siinä, että jonkun maan väestö pyrkii lisääntymään aina suuremmassa ja suuremmassa suhteessa, on siis kiihtyvää laatua, kun taas siihen sijaan väestön kyky hankkia toimeentulotarpeitaan kasvaa vain tasaisella nopeudella.

Sadan vuoden kokemus, mikä meillä jo on hänen oppinsa julistamisen jälkeen, on kuitenkin osoittanut ihan päinvastaista. Kaikkiallahan on markkinat täynnä elintarpeita, pula enemmän vain siinä, ettei ole niille riittävää menekkiä, kulutusta. Ettei vielä ainakaan pitkini aikoihin ole hätää yhteiskunnalla elintarpeiden arveluttavasta vähenemisestä ihmisten liiallisen lisääntymisen takia, sen on taloustiede kyllin selvästi jo näyttänyt. Ihmisten lisääntyminenkin kohtaa muuten supistavia vaikutuksia kohoavassa sivistyksessä ilman ihmisten tahallisia ponnistuksia sen eteen.

Malthusialaisuus ei suinkaan vielä ole kuollut, eipä edes heikkenemässä päinkään. Kuka tahansa esiintyneekään jotain sanomaan lapsikysymyksestä, hän on vielä tähänkin aikaan malthusialaisuuden

kannalla, se on, selittää olevan tuiki tarpeellista estää ihmisten liikaa lisääntymistä, jos kohtakaan ei enää samoilla syillä kuin suunnan ensimmäinen alkaja. Ja se onkin hyvin ymmärrettävää, sillä eihän vielä yhteiskunta ole järjestänyt, eipä edes enemmistö haluakaan järjestää lapsikysymyksen taloudellisia edellytyksiä suotuisiksi lasten vapaalle maailmaan tulolle.

2. Asiain nykyinen tila.

Meidän aikanamme on lapsikammo jo niin suuri, että se jo saa asiain todellisen tilan tuntijat hämmästyämään. Sanoimme todellisen tilan tuntijat, kun todellakaan ei moni tiedä eikä uskokaan millä asteella sitä jo ollaan. Ranskassa on esimerkiksi syntyneiden luku jo pitemmän aikaa ollut joko pienempi tai tuskin suurempi kuolleiden lukua. Jotenkin samalla tavalla alkaa asiat olla Yhdysvaltain itäosissa maan varsinaisiin asukkaisiin nähden, sekä Euroopan kaupungeissa. Luuletteko että siellä ollaan vähemmän kykeneviä lisääntymään? Ei lainkaan, ovat vain niin „edistyneitä“, että osaavat ehkäistä tai keskeyttää, kun eivät mitenkään halua lapsia.

Tämä lasten lisääntymisen vastustus on saanut syntymään oikein erikoisen teollisuushaarankin. Ehkäisyesineiden kysyntä on näet jo niin suuri.

Lääkäreille ja kätilöille on tämä harrastussuunta varsin tuloja tuottava, samoin apteekkareillekin.

Tilastolliset numerot eri maiden, paikkain ja luokkain syntyväisyysuhteista eivät vielä anna meille täyttä kuvaa asian todellisesta laidasta. Meidän on tähän otettava myöskin lukuun epäonnistuneet yritykset. Ja silloin harva nainen on enää, joka ei olisi, varsinkin kaupunki- ja tehdaspai-koissa, koettanut jotakin konstia, minkä on sattunut kuulemaan, keskeyttääkseen alkaneen raskauden. Vielä vähäisempiä ovat poikkeukset niiden suhteen, jotka ovat koettaneet varoa ettei yhdynästä olisi mitään seurauksia. Harvinainen on enää se lapsi, joka olisi alun pitäin ja pitkin matkaa ollut maailmaan odotettu ja toivottu. Aivan erehdyksestä ja vahingossa syntyvät ihmiset ainakin sivistyskansoilla tähän aikaan maailmaan.

Korvaansa kynsäsee mies, kun kuulee että „siunaus“ on tapahtunut. Hänen vaimonsa on ihan harmiin haljeta myöskin tämän tuntiessaan. Toisenkin kerran saa lääkäri nähdä, minkä tuskan tunteen tuottaa naiselle epäiltävän raskauden tilan sitenkin olevaksi ilmoittaminen. „Asiat ovat hullusti“, niinhän on tavallinen puhetapakin tästä tilasta.

Suuresti ovat siis muuttuneet toiseen suuntaan ihmisten lapsiharrastukset vanhoista ajoista. Kokonaan ovat unohtaneet tai eivät ole muistavinaan-kaan uskovaisetkaan jumalansa käskyä: lisääntykää ja täyttäkää. Kissan pojillakin on oikeus tulla maailmaan kenenkään nurin katsomatta. Ihminen,

joka kerskailee olevansa luomakunnan kruunu, tulee tänne vahingossa!

3. Miksi ei haluta lapsia?

Kaikkiin tosiasioihin on olemassa syyt. Semmoinen on kerta kaikkiaan tämä maailma. Ihmiset tahtovat jotain tai eivät tahdo juuri sen vuoksi, että määrätyt syyt saavat heitä niin tai näin tahdotaan. Käskyt ja kiellot, vaikkapa kaikkein Korkeimmankin, ovat köykäisiä, milloin syyt toisin toimimaan vaativat. Tämän tietäen ja tuntien ei uudenaikainen asiain katselija ihmisiä teoistaan kovin kiittele eikä laittele, tutkii vain tyynesti toimintaan ajavia tai siitä estäviä syitä.

Meidän tutkimuksemme mukaan viisi syytä on tähän aikaan vaikuttamassa ihmisiin lapsikauhua. Painavin ja tärkein syy useimmille on taloudellinen syy, se että lapset tuottavat vanhemmilleen taloudellista räsitusta, kustannuksia, menoja. Toinen varsin vaikuttava syy on se, että lapset orjuuttavat äitiään. Kolmanneksi on lasten saanti tähän aikaan niin hirveätä räökkäystä naisille. Neljänneksi naiset tuntevat ja tietävät että he lasten kautta menettävät kauneuttaan ja nuorekkuuttaan. Viidenneksi ja viimeiseksi ei yhteiskunta kärsi omin lupinsa, se on ulkopuolella avioliittoa, lapsia laittavia.

Tarkastakaamme nyt kutakin näitä syitä lähemmin erikseen.

A. *Taloudellinen syy.*

Lapset taloudellisesti rasittavat vanhempiaan kolmella eri tavalla. Ensiksikin jo raskauden, lapsivuoteen ja synnytyksen aikoina. Onhan näet varsin moni nainen raskauden aikanaan tuontuostaankin huonovointinen, menettää siis jo sen kautta että ei jaksa olla silloin työssä ja lisäksi vielä ehkä lääkärimaksuihin ja lääkkeihin. Raskauden viimeisinä kuukausina on jokainen nainen, vaikkapa vielä muuten tervekin, vain osaksi työkykyinen raskaan kuormansakin takia; varovaisuus vaatii häntä myös pysymään erillään kaikista ponnistuksista. Synnytyksen alkamisesta lähtien pitäisi hänen olla levossa kolmen viikon ajan kokonaan ja on hänellä senkin jälkeen vain osittainen työkyky yhteen kuukauteen, ja ennen kuin hän on saavuttanut taas entisen ruumiillisen tasapainonsa ettei tarvitse pelätä työhön mihin tahansa ryhtymistä, on pari kuukautta syntymisestä häneltä pyörähtänyt, mennyt. Synnytyksen ja lapsivuoteuden aikoina tarvitsee hän lisäksi kätilöä, ehkä lääkäriäkin, siihen vielä muun hoitajan, lääkkeitä, erinäisiä tarvekaluja ja -esineitä, joita ei muuten olisi tarvis. Toiseksi koituu vanhemmille menoja siitä että työaika menee lasta ruokkiessa ja hoitaessa. Tässäkin on melkoinen taloudellinen menetys kun ottaa

huomioon, että lapselle näin uhrattua työtä tarvitaan monia vuosikausia, tuskin alle kymmenen vuoden voi jättää kokonaan aivan omiin hoteisiinsa ilman peräänkatsomista. Mutta eihän sillä vielä olekaan hyvä että hoitoa antaa, tarvitaanhan vielä hallintaa, opetusta ja ohjausta, se on kasvatustyötä.

Kolmas laji menoja on vanhemmilla lapsista sen kautta että ne tietysti eivät tule tyhjällä toimeen. Ne tarvitsevat ruokaa jo puolivuotisista alkaen, vaatetusta jonkinlaista, siihen sitten vielä viihdytyskeinoja ja esineitä, oppimisvälineitä y. m. Tämä menoerä lisääntyy aina vuosi vuodelta iän kanssa. Koulutarpeet ja -maksut kuuluvat niinikään näihin menoihin. Kustannusarvioon on vielä nekin erät lisättävät, jotka aiheutuvat lasten sairauksista. Harva lapsi on niin terve näet, jottei häntä koko lapsuusaikanaan tauti ahdistelisi.

Kuten tästä yksityiskohtaisemmasta osoituksesta näkyy, on vanhempi parkaa tällainen taloudellinen taakka joka lapsen tulosta uhkaamassa. Kun kansan valtavan suurella enemmistöllä ei elämä ilmankaan ole taloudellisesti kehuttavan kevyttä, niin varsin hyvin silloin ymmärtää miten vastenmielistä heille lapsen syntyminen on. Kuvitelkaapa vielä että lapsikuormaa jo on entistään kolme, neljä, jopa puoli tusinaakin, niin te käsitätte minkä huokauksen lisätulokkaan tieto saa kohoomaan rinnasta.

Lapsijoukon kanssa käy muuttelemisenkin vai-

keemmaksi ei ainoastaan kustannusten takia, vaan vielä enemmän sen vuoksi ettei uskalla lähteä mitään epävarmaa koettelemaan. Näinollen on hän pakoitettu tyytymään minkälaisiin työnantajan asettamiin ehtoihin tahansa: antautua kokonaan heidän armoilleen. Ja jokainen voi ymmärtää etteivät nämä armot kovin laupiaita voi olla tänä aikana, jolloin työnantajan menestymisensä uhalla, ehkä vielä muuten vasten tahtoaankin, puristaa työntekijästä mahdollisimman paljon mahdollisimman vähällä. Tästä kai myöskin selviää miksi kaikki työnantajat työmiehiään vähentäissään niin halukkaasti pitävät niitä viimeiseksi työssä, joilla on perhettä. Usein kuulee kiitettävän työnantajaa edes siitä ettei toki perheellisiä maantielle työntänyt; tässä kuitenkin näemme, että aivan toiset syyt kuin pelkkä hyväntahtoisuus on siihen vaikuttamassa.

Pintapuolisinkin silmäys elävään ympäristöönsä saa siis yksinkertaisimmankin työläisen vakuutuksi minkä taloudellisen lastin saa lasten kanssa päällensä. Ei köyhä siis voi lapsia kaivata, päinvastoin pelkää heidän tuloaan kuin ruttoa.

Mutta eivät edes varakkaatkaan halua useampia lapsia taloudellisistakaan syistä. Keskinkertaisen varakkailta voisi näet varat loppua jo useimpain lasten korkeisiin kouluutuksiin. Suurvaralliset tietävät taas että kuta useampia lapsia heillä on, sitä pienempiin osiin tulee heidän omaisuutensa pils-toutumaan ja kukin lapsi jää siis niin paljon pie-

nemmällä pääomalla elämän kilpailuun. Heidän lapsensa menestys maailmassa ei silloin olisi siis niin taattua kuin heidän itsensä. Tietysti tahtovat nämä vanhemmat säilyttää sukunsa suuruutta ja niinollen huolellisesti varovat tekemästä semmoisia tyhmyyksiä että yli yhden tai korkeintaan kahden lapsen sukuaan lisäävät.

Näinpä siis taloudelliset syyt synnyttävät sekä vähävaraisissa että varakkaissakin varsin voimakasta lapsikammoa.

B. *Äitien orjuutus.*

Taloudellisten syiden jälkeen on sitten vaikuttavin syy lapsipelkoon se, että äiti lapsia saatuaan menettää liikkumisvapautensa. Jo raskauden loppukuukausina täytyy hänen vetäytyä pois muiden ihmisten seurasta soveliaisuussyistä. Ihmisiä näet samoin kuin häntä itseäkin oikein hävettää semmoinen kai kauhea tai sitten rietas tila! Niin etäällä sitä siis jo ollaan meidän „sivistyneessä“ seura-elämässämme.

Lapsensaantiaikana on orjuutus tietenkin asiain pakostakin jo täydellistä ainakin kuukauden verran. Jos se vapauden menettäminen sattuisi nyt edes vain kerran elämässä, niin kai sitä yhden kuukauden vielä jaksaisi nurisematta vankeutta kärsiäkin; mutta jos, kuten hyvinkin usein sattuu, tämä vankeusrangaistus uusiutuu joka vuosi, taikapa joka toinen vuosi, niin silloin se asianomai-

sisä pitäisi jo alkaa tuntua vähemmän herkulliselta.

Vankeus ei kuitenkaan vielä tähänkään pääty: lapsensaantityöt suoritettua kestää suuremmassa tai vähemmässä määrässä vielä orjuutusta vuosikausia. „Mihinkäpä sitä tässä näiden mukuloiden kanssa ihminen pääsee“, on niin tavallinen vastaus kun joku sanoo äidille että siellä tai siellä olisi ollut esim. niin opettavainen tilaisuus. Niin, onhan tämä kaikki jokaiselle niin perin tuttua. Jää pois seuraelämästä, kokouksista, luennoista, huvitilaisuuksista. Ei voi ottaa lasta mukaansa kun sen kanteleminenkin painaa, eikä se olisi siellä hiljaa, häiritsisi muita ja toinen puoli huomiota pitäisi ainakin olla siihen kiinnitetty, saisi ehkä tarttuvia tauteja, ei voisi ajallaan ruokkia tai puhdistaa, ei nukkuisikaan kun ei olisi tarpeeksi hiljaisuutta j. n. e. Ei siis muuta neuvoksi kuin jättää se kotiin.

Tätä lasten tuomaa orjuutusta koetetaan nykyisin vähennellä siten, että isä tai perheen yli- ja ali-ikäiset tai muut perheeseen kuuluvat, ehkäpä oikein varsinainen ammattihoitaja tai tilapäinen katsoja ottavat osaksi huolehtiakseen lapsista. Sillä tavallahan sitä on toki eteenpäin mennä retuutettu.

Mutta rasituksesta ei tietenkään sillä vielä ole päästy; on vain muutettu muotoa, se tullut taloudelliseksi. Sillä tietysti on näiden hoitajain toimeentulosta ja siis palkasta nyt pidettävä huolta, kertyy siis lisämenoja, joita ei vähävaraisen — ja

semmoisiahan on kansan valtavan suuri enemmistö — niukat tulot mitenkään sietäisi. Ja niinpä jääkin köyhälle perheelle valittavaksi mieluummin jotenkin täydellinen orjuutus kuin kultaisella vapaudella herkuttelemisen, taloudellisen taakan siitä raskaammaksi tullen.

Muutkin haitat tekevät tässä toisten työn avulla vapautumiselle kiusaa. Semmoinen on ruokkiminen jo. Äidillähän on vain ne säiliöt, maitorauhaset, joiden antimista paraasta päästä lapsen ensi ikävuotenaan pitäisi elää. Siitäkään syystä ei äiti voisi poistua lapsensa luota 2—3 tuntia pitemmäksi aikaa. Tosin rikkaat naiset eivät aina viitsi edes tätä usein ainoatakaan velvollisuuttaan lastaan kohtaan, sen imettämistä, täyttää, ottavat lapselleen amman; harvoin köyhä kuitenkaan voi edes tilapäisestikään toisen naisen rintoihin turvautumalla saada vapaa-aikaa. Onpa tässäkin joskus vaaraa: saattaa lapsi saada ammastaan tauteja, tuberkuloosin, syfilin. Keinotekoiseen ruokaan lapsen heittämällä on ruoansulatushäiriöt taas rankaisemassa. Kun vielä ottaa huomioon, että lapsi vieraan hoidossa aina enemmän voi saada vahinkoja, oppia pahoja tapoja, tai ainakin sen kasvatus tulee vähemmän vartenotettua, niin onpa siinä jo seikkoja, miksi äidille ei nykyisin jää muuta neuvoksi kuin jäädä alituisesti vain lapsen luo. Orjuutus siis välttämätön seuraus lapsista, ja niinpä nainen ei halua heitä,

C. *Ruumiillinen räökkäys.*

„Sinun pitää synnyttämän lapsia kivulla“. Se on ainakin hirvittävän totta, vielä tähän aikaan, useimpiin synnyttäjiin nähden. Lastensaanti on ihan suoraan räökkäystä naisparkoja kohtaan.

Jo raskauden aikana on monet kärsimykset tulevaa äitiä koettelemassa. Oksettaa, pakottaa hampaita, jalkoja, elämä tuntuu pikku vaikeuksi-neenkin niin ärsyttävältä. Kun sitten synnytys-aika tulee, alkavat todelliset tuskanhetket, „synnytystuskat“, jotka saattavat piinata aivan vuorokausimäärällä, niin kauheita kipuja, että vain itse koke-malla voi niiden tuskan tunnetta oikein arvioida. Nämä ovat naissuvun kauheita hetkiä, joita ei ku-kaan nainen huvikseen ota läpi elääkseen. Jokai-nen lääkäri, kätilö, tai saapuvilla ollut, elävästi muistaa, kuinka nainen tuskan kourissa vakuutteli, että jos hän vielä tästä selviää, niin ei ikinä enää toiste tähän tilaan tule. Sivulliseenkin tekee se sen vaikutuksen, että kauheampaa räökkäystä ei enään voi ajatella ihmislapsen kokevan. Tottua sietää, ennenkuin kätilö tai lääkärikään jaksaa nämä asiat tyynesti ottaa. Useimpi nainen on itsekin silloin vakuutettu, että elävänä ei jaksakaan läpi päästä syn-nytyksen loppuun.

„Kyllä minä kuolen“, kuulee lähes jokaisen synnyttäjän tuskissaan hätäilevän. Ja sattuuhan se joskus niin surullisella tavallakin synnytys päät-tymään.

Eipä vielä lapsen maailmaan saatuakaan ole kärsimykset kaikki kärsitty. Voi, ja usein onkin aivan kamaloita kipuja vielä tunnettava, niitä n. s. jälkipolttoja. Kovin usein saa siihen lisäksi kärsiä lisätauteja: lapsivuodekuumetta, ruusua rinnassa, verenvuotoja, kohtuvikoja. Monelle on lastensaanti näiden jälkitautien kautta maksanut hengen.

Kun on lasten tuottamista kärsimyksistä puhe, niin ei saa unhottaa niitäkään kyyneliä, huokauksia ja hätää, joita lasten sairaudet äiti-paralle antavat. Monethan yöt saa lähes jokainen äiti tällä tavalla unetonna ja sydän epätoivossa viettää.

Jos siis nainen ei ole aivan patahullu uskovainen, niin ei hänellä voi olla syytä haluta lapsia.

D. *Nainen vanhennee ja rumenee lastensaannissa.*

Neljäs syy lapsikammoon on se, että nainen huomaa lasten kanssa vanhenevansa ja menettävänsä ruumiillista viehätystään. Voi äkkiä tuntua, että nämä olisivat vähäpätöiset syyt. Mutta kun muistaa mitä nuoruus ja kauneus on naiselle, että ne tähän aikaan ovat vielä hänen tärkeimpiä arvontehtäviä, joita ilman kukaan nainen ei ole miesmaailmassa suuresta hinnasta, ja kun tietää, että nainen kaiken tämän käsittää, niin silloin hyvin ymmärtää, mikä sija näilläkin syillä on naisen tahtomisessa lapsia.

Onhan aivan ilmeistä, miten lapsiliudan kanssa

kukoistus menee jo elämän tuskin puoliväliin päästessä. Kurttuja tulee naamaan, iho käy riippuvaksi ja kellertäväksi kuin syksyn lehdet, rinnat riippuvat, vatsa rasvoittuu ja poimuutuu ja saa keltaista väriä. Reisissä ja pohkeissa sinisiä ja keltaisia täpliä seurauksena ihosuonien veritungoksesta raskauden aikana. Yhdyntäelimissä lakastumista, kuten muuallakin. Ei ole enää sitä hilpeätä mieltä, rohkeata uskaltavaisuutta ja kevyttä jalkaa kuin ennen. Niin, kukapa ei kaikkea tuota tuntisi ja olisi nähnyt, kuinka nainen useita lapsia saatuaan näyttää paljon vanhemmalta rinnallaan kulkevaa, itseään tuntuvasti vanhempaa miestä.

Huolestuneena tajuaa nainen muutoksensa ja surkean usein saa tuntea, että ruumiillisen veto-voimansa menetettyään vain lain kylmät siteet pitelevät miestä enää hänellä. Nainen muistaa, että mies oli häneen niin hurmautunut sen vuoksi, kun hän oli niin kaunis ja viehättävä. Sillähän hän juuri ehkä voitti kilpailijattaret. Siksipä hän vapisee, jos tämä tenhovoima on häneltä menossa. Ja kuinka usein ei ole sattunutkaan näinä meidän vapaan kilpailun aikoina, että vanhan puolison syöksi syrjään nuorempi suuremmalla hempeydellään. Niin kauan kuin nuoruutta ja kauneutta ylinnä kaiken jumaloidaan aviotovereissa tavoittelavina, kuten nyt tekevät kirjailijat, runoilijat ja suuri yleisö, niin kauan saa jokainen nainen olla epävarma avioliittopaikastaan. Kun tästä taas riip-

puu nykyaikaisen naisen onni ja elämä, niin luonnollisesti nainen hätäilee kauneutensa ja nuoruutensa menettämisestä ja juuri siksi taas pelkää saada ainakin useampia lapsia.

Kun taloudellinen hyvinvointi melkoisessa määrässä vaikuttaa ruumiinkin säilymiseen, niin on tämä puoli tavallaan taloudellinenkin.

E. *Kun ei ole lupaa.*

Suurin syy siihen, miksi ei jokainen täysi-ikäinen, terve nainen laita lapsia, on se, että tähän aikaan yhteiskunta antaa vain avioliitossa oleville luvan lastensaantiin, boikottaen ankarasti ulkopuolella avioliittoa lapsia laittavia, jopa näitä lapsia-kin. Jokainenhan tietää, että näin on laita. „Lapsentehnyt“ ei käy enää ikipäivinään kunniallisesta ihmisestä. Kaikki häntä osoittelevat, vierovat ja välttelevät. Vanhemmat ja muut sukulaiset itkevät ja valittavat sitä suurta häpeätä, että sukuun kuuluva on tehnyt „huorilapsen“. Hänelle soimaa synnistä seurakuntansa papit. Miehet eivät hänestä välitä kuin alhaisiin tarkoituksiinsa. Ja hän itsekin tuntee sisimmässään, että on kovasti syntiä tehnyt, rikkonut sekä jumalaa että ihmisiä vastaan. Ikään kuin häpeän poltinmerkillä merkittynä laahustaa hän menetetyn elämänsä retken loppuun.

Ja hänen lapsensa, tuo „äpärä“. Se saa jakaa täydellisesti äitinsä häpeätä. Kaikki häntäkin hyl-

kivät. Ei kelpaa toisten seuraan. Saa osakseen haukkumista kaikkialta. Tuntuu niin ilkeältä, kun hänen isää kysyttäessä täytyy selittää, ettei sitä olekaan. Pieni raukka ei ehken sitä aluksi tajua, että hän on maailman murjoma, semmoinen tyttö määrätty tulemaan maailman luutturievuksi. Mutta kun hänen silmänsä isompana kerran aukenevat, kasvaa hänelle, tylyn maailman kasvattamana, uhmamieli koko yhteiskuntaa kohtaan, yhteiskunta kasvatti hänestä kyyn povelleen. Hyvinkin monen rikoksentekijän alkuperä on täältä kotoisin.

Kun nyt nainen puoleksikin tajuaa sen, miten hänelle ja hänen lapselleen tulisi käymään, jos ilman yhteiskunnan lupaa, s. o. ulkopuolella avioliiton lapsenlaitantaan eksyisi, niin on selvää, että nainen kavahtaa kuin ruttoa „yksinäisen“ lapsen saamista.

Ja jos milloin tällöinen „onnettomuus“ hänelle sattuisi, niin koettaa hän kaikkensa seurauksia välttääkseen. Hän kulkee kätilöt ja tohtorit, kuulostaa tarkalla korvalla jokaista puhetta ja silmäilee hätäisenä jokaista kirjaa, missä vähänkin olisi neuvoja pulasta pääsemiseksi, s. o. purkamisohjeita. „Hukkuva tarttuu oljenkorteenkin“, sanotaan. Niin koettelee tällöinenkin naisraukka jos mitä. Kun on kysyntää, niin on tarjontaa, ja kaikissa maissa on „avunantajiakin“, puoskareita jos jonkinlaista apuaan kauppaamassa. Useahan kyllä sillä tavoin „pelastuukin“.

Mikä ei pelastu hyvissä ajoin, se koettaa pei-

tellä jälkensä jälkeen päin. Joka viikko saa lukea pöyristyttäviä uutisia yksinäisten, onnettomain äitien toivottomista teoista, oman lapsensa murhista. „Kuinka maailma on tullut hirveäksi!“ huudahtaa siihen usea, ja toivoo vankilarääkkäysten julmentamista, muka pelottamaan naisia tällaisista teoista. Ajatelkoon ensin kukin, että olisi itse tuon onnettoman naisparan epätoivoisessa asemassa, hylittynä, puutteessa, häväistynä, synnytyksestä vielä heikkovoimaisena ja tulevaisuus ammottaisi itselle ja lapselle syttä synkempänä. Eiköhän silloin tuntuisi, kuin kuolema olisi ainoa vapauttaja? Ettekö, arvoisa lukija, ole joskus paljon vähemmästäkin ajatellut, jopa uhannutkin, maailmasta eroa? Kuinka voitte tuomita silloin toista? Kun kuolema tuntuu ainoalta pelastajalta, niin toiset lopettavat molemmat, s. o. itsensä ja yhdessä sikiönsä, toiset uhraavat sikiönsä, tappavat lapsensa. Kieltämättä, kaunistelematta ovat molemmat teot hirveitä; mutta ne voi ymmärtää, ne johtuu syistä, jotka ovat liian painavia ihmistahdon kestettäviksi. Eikä asiaa suinkaan korjata vankilakidutusten koventamisella, vaan aivan toisilla keinoin, joista tässä myöhemmin.

4. Mihin pyrittävä?

Että nykyinen tila, lapsiin nähden, on luonnon ja onneton, se pitäisi heti ensi silmäyksellä

näkyä. Luonnoton on se ensiksi siinä suhteessa, etteivät kaikki terveet ja täys-ikäiset naiset laita lapsia, niin tiheään vielä, kuin se terveyden siitä kärsimättä voi tapahtua. Toiseksi sen vuoksi, että alussa olevia ja jo syntyneitä lapsia hävitetään; ja kolmanneksi siksi, että useimmat ihmiset syntyvät tähän aikaan vahingossa maailmaan, vastoin vanhempiensa tahtoa. Onnetonta on tämä tila sentähden, että siitä saa niin tavattoman paljon kärsiä sekä vanhemmat että lapset. Kun lapsi tulee vanhemmalle vastenmielisesti, niin on selvää, ettei se siitä voi välittää niin paljon ainakaan kuin jos se olisi mieluinen. Olen kuullut äidin tunnustavan, että viiteen kuukauteen ei hän tuntenut lastaan, tuota pikku raukkaa kohtaan muuta kuin vastenmielisyyttä. Helppoa on käsittää, mitä sen täytyy vaikuttaa lapsen elämään, onpa syytä luulla, että jo kohtuelämä kärsii, kun äiti on raskaalla, murheellisella mielellä „vahingon“ takia.

On luonnollista ja korkeimmasti oikeinta sekä siveellisintä, että jokainen terve, aikaihminen nainen, s. o. noin kaksikymmentä vuotta täyttänyt, alkaa saada lapsia ja jatkaa sitä voimiensa mukaan, minun arveluni mukaan, joka kolmas vuosi aina siihen asti kuin kykenee tai terveys kieltää. „Lisääntykää ja täyttäkää!“ on luonnon suuri käsky kaikille eläville olennoille. Yksikään nainen ei ole oikeutettu rikkomaan tätä pyhää sääntöä vastaan; jos hän sen tekee, niin tietäköön, että luontoa vastaan ei koskaan rikota rankaisematta. Mutta

miksikä oikeastaan puhua velvollisuuksista, kun edessä pitäisi olla kunniakkain ja siis mieluisin tehtävä. Niin kurjasti ovat asiat sittenkin tänä „korkeana“ sivistysaikana.

Että ihmisen maailmaan laittaminen on todellakin ylevintä, suuremmoisinta tekoa, pitäisi olla selvää kaikille. Onhan ihminen ehdottomasti arvokkain kappale ja olento, mitä tämä tähti tuntee. Ikuisesti säilyvä, kehitysmahdollinen aivan arvaamattomiin asti. Olla semmoisen olennon maailmaan saamisessa osallisena, on silloin arvokkainta tekoa. Ja saahan vanhempi huokua lapseensa kaikkea sitä, mitä hän ylevimpänä, parhaana pitää. Lasten kasvatus on jalointa taideluomista. Siis, naiset, ilolla suureen, kunniakkaaseen työhön tällä alalla!

Tietysti kaikuu tällaiset kehotukset tähän aikaan aivan kuuroille korville. Niin kauan kuin edellä esitetyt syyt ovat aivan toista korvaan kuiskuttamassa, on päinvastainen puhe tietenkin joutavaa. Katselkaamme sen vuoksi, eikö noita syitä voitaisi poistaa.

II. Kenen tehtävä pitää huolta lapsista?

Tärkeinnä syynä lapsikammoon toimme sen, että niistä vanhemmilleen on niin paljon menoja. Onko nyt sitten välttämättömästi juuri vanhempien niskaan tämä taloudellinen taakka säilytettävä? Niin on yleisesti tähän asti uskottu, on pidetty miehen ensimmäisenä velvollisuutena elättää vaimoaan ja lapsiaan. Belgian sosialidemokratit oikein puolueohjelmassaan sitä ajavat. Mengerin valtio-opissa esitetään tämä elatusvelvollisuus keinoksi liikakansoittumista vastaan.

Tästä huolimatta väitämme me, ettei ole lainkaan vanhempain tehtävä elättää lapsiaan. Eihän vanhempi saa näet lapseltaan korvausta tästä menetyksestä. Usein ovat vanhemmat kuolleet pois ennenkuin lapset voisivatkaan jotain heille takaisin antaa. Ja jos elävätkin, niin ei lapsilta ylety, kun heille tulee itselleenkin lapsia, ja suurin osa kansasta on kovin vähävaraista. Tosiasia on vain se, että vanhempi jää saamatta tuota korvausta.

Mutta kuka se on, joka saa nykyisin meidän työmme? Yhteiskunta, ja juuri sen velvollisuus on pitää huolta lapsista. Emme tarkoita, että yh-

teiskunta ottaisi pois lapset vanhemmiltaan ja asettaisi ne jonkillaiseen „vasikkahakaan“, kuten vastustajaimme olemme kuulleet ivailevan. Me aivan yksinkertaisesti vaadimme vain, että yhteiskunta antaa vanhemmalle jokaista lasta kohden yhtäläisen avustuksen toimeentuloksi. Ja vielä lisäksi maksaa naiselle lapsentekopalkkaa kolme kuukautta ennen lapsen syntymistä ja pari sen jälkeen, sekä kotuullisen hoito- ja kasvatuspalkkion. Se on, naisen työ lasten saannissa ja hoidossa tunnustetaan yhteiskunnallisesti palkittavaksi työksi. Silloin, ja vasta silloin, on taloudellinen taakka vanhempien niskoilta pois vieritetty, eikä taloudellinen syy voi enään säikyttää, päinvastoin kehottaa lasten laadintaan.

Yhteiskunnan taloudellisesti kannattaa tähän uudistukseen suostua. Onhan tähän aikaan ihmis-työ jo niin tuottavaa, että se antaa paljon yli tuotantokustannustensa. Jos ei niin jo olisi ollut, niin oltaisiinhan jo aivan taloudellisen häviön partaalla. Kuitenkin jokaisen maan varallisuus on, kuten tilasto osoittaa, tavattomasti kasvanut, huolimatta väestön suurestakin lisääntymisestä ja siitäkin, ettei kaikkia työkykyisiä ole työhön sijoitettu, vielä vähemmin pidetty huolta saada suurin tulos mahdollisimman vähällä ihmisajan hukalla. Jos siis ihmisiä tulisi runsaastikin, niin olisi siitä puhdasta taloudellista voittoa, koska heidän työstään jää paljon yli mitä heidän kasvattamiseensa ja elatukseensa käytetään.

Luulisi äkkiä ehkä, että siirtämällä lapsikustannukset yhteiskunnalle vanhemmilta, on muka siirtänyt ottamisen vain toisesta taskusta toiseen, „koska vanhemmat juuri muodostavat yhteiskunnan“. Näin ei kuitenkaan ole asianlaita. Onhan yhteiskunnan täysi-ikäisiä jäseniä suuri osa niitä, joilla ei ole lainkaan lapsia, tai on toisilla vain yksi. Eikä kaikki ole yhtä suurilla tuloilla eläviä. Jos siis tuo muutos aikaansaataisiin, niin kuorma tulisi tasaisesti itsekutakin rasittamaan ja olisi silloin vanhemmalle aivan mitätön taakka nykyiseen verraten. Kun lapsista isompina tuleva hyöty ei tule vanhemmille, kuten on nähty, on silloin heistä koituvien kustannustenkin jakaminen muiden kannettaviksi varsin oikeuden mukaista.

Vielä siltäkin näkökannalta on puolustettava yhteiskunnan lastenelatusvelvollisuutta, että tällaisen järjestelmän kautta vasta toteutuu sekin jokaisen hyväksyttävä periaate, että *jokaisen ihmisen elämä on katsottava yhtä tärkeäksi tulla paraiten eletyksi*. Eihän enään kukaan väittäne että löytyy kahta sorttia ihmisiä: huonompaa ja parempaa; siitä seuraa silloin esittämämme periaate. Jos nyt jokaisen ihmisen elämä on katsottava yhtä tärkeäksi tulla paraiten eletyksi, niin silloin ei ole oikein että toisesta lapsesta pidetään niin hyvää huolta, kun taas toinen saa puutteessa elää. Se tulos on kuitenkin niin kauan välttämätön, kun lasten toimeentulo jätetään riippumaan vanhemmista, oikeammin isästä. Köyhän työmiehen lasten

elämä jää silloin kuihtumaan ja kitumaan melkein oman onnensa nojaan. Mutta jos yhteiskunta ottaisi jokaisen lapsen toimeentulon yhtäläisesti huostaansa, silloin periaate toteutuisi.

Niinikään palkanmaksussa naiselle lasten saanti- ja hoitotyöstä tapahtuisi oikeus, kun yhteiskunta palkitsisi jokaisesta lapsesta yhtäläisesti. Nytkin palkka tästä työstä maksetaan, eihän palkatta kukaan voi mitään toimittaa; nyt vaan tämä palkan antaminen jää miehelle. Silloin taas voi, kuten jokainen on huomannut, tapahtua se ilmeinen vääryys että samasta työstä saa niin erilaisen palkan. Joka tekee lapsia rikkaalle patruunalle, hän saa siitä tavattoman hyvän palkan; mutta patruunan rengille lapsentekijän palkka ei ole kadehdittava. Ei nyt kai voi myöntää että patruunan lapsen tekeminen on niin paljon vaikeampaa, enemmän taitoa kysyvää tai muuten tärkeämpää kuin rengin lapsen; mutta silloinhan olisi kohtuullista, että kummastakin työstä suoritettaisiin yhtä suuri palkkio. Se taas voi vain tapahtua, jos palkanmaksu annetaan yhteiskunnan asiaksi.

Saattaa joku vanhoillinen ihmetellä ja päivitellä niin muka kummaa vaatimusta, että oman lapsensa teosta ja hoidosta palkkaa maksettaisiin. Onhan vielä useasta koko teko pelkän synnin — alhaisen intohimon tyydytyksen — seuraus. Moni arvelee vielä, että oli aivan paraiksi kun sai lapsen siitä lystistään kintereilleen. Myönnettävä kyllä on, ettei niitä useita ole, jotka

yhdyntään antautuvat lastensaantimielessä, siltikin on toki lapsen maailmaan laittaminen suuremmoi-
simpia tekoja ja oleva yhteiskunta suorittaa vain
kiitollisuuden velkaansa omaan olemassaoloon pää-
semisestään, kun se uusia yhteiskunnan jäseniä
tänne kustantaa. Maksetaanhan nytkin rempsees-
tään siitä alkuunsaantityöstä markka, viisi, kym-
meninen. Tämä alkutyö on nyt kuitenkin siksi
helppoa, että sen voisi tehdä palkkiottakin, mutta
lopputyö ei ole ojankaivua helpompaa. Siitä siis
palkka kuten olemme ehdottaneet.

Paitsi lapsikysymyksen oikeaan suuntaan rat-
kaisemiseksi, on kyseessä olevan naisen työn yh-
teiskunnallisesti suoritettavaksi ottamisesta vielä
avioliitollekin suuri parannus. Kun nyt naisen
työn palkitseminen on miesten hoteilla, niin seu-
raus on, että miehestä on tullut silloin naisen
työnantaja ja naisesta miehen työntekijä. Suhde
siis miehen ja naisen välillä pakosta muodostuu
naisen riippuvaisuudeksi miehestä. Naisen täytyy
hakea työlleen varmin ja paras maksaja, siinä tär-
kein näkökohta hänelle miestä valitessa. Tuntuuko
tämä olevan aivan paikallaan? Eikö tosi avioliit-
ton luonne vaadi sentään muita puolia tärkeäm-
pänä pitämään? Siksipä avioliitot vielä tähän
aikaan ovat yleensä niiden irvikuvia.

Ja vieläkin. Kun avioliitossa oleva nainen on
niin tykkänään miehestään taloudellisesti riippu-
vainen, niin on hänen mahdotonta olla miehensä
vertainen, ja mitä tosi toveruuksia he silloin voivat

toisilleen olla? Nainen muuttuu herransa palvelijaksi. Mies usein kerskuukin että hän *elättää* akkansa. Hävettää toki tavallista ihmistä olla kenenkään elätti. Alla armoin, häntäänsä heilutellen saa nainen nauttia avio-onneaan! Ja jos ei osaa olla mieliksi isännälleen, niin muistakoon että taloudellinen puute ja hätä uhkaa itseään ja lapsiraukkojaan. On siten suostuttava mihin ehtoihin tahansa ja koetettava liehakoimisella ja viekkaudella voittaa minkä voi. Kauniita ominaisuuksia kasvattaa siis avio-olosuhteet kauniimpaan sukupuoleemme!

Mutta kun yhteiskunta on taloudellinen työnantaja naisellekin, silloin avioliitotkin voivat vastata sitä mitä niiden tulisikin: elämän tosi toveruuslaitoksia. Yhteiskunnan tehtävä on siis pitää taloudellista huolta lapsista.

Muiden syiden poistaminen.

Orjuutus, johon nainen lastensa kautta joutuu, oli toinen lasten laittamisesta pelottava syy. Amerikan kauppamaailma on viitannut tästä pääsytien. Siellä on suurissa kaupoissa erityinen osasto, jonne voi jättää lapsensa siksi aikaa kun kauppoja tekee. Tuommoisia huoneita, lasten seimiä, koteja siis vain riittävästi ja kunnollisia äitien maksuttomasti käytettäviksi. Silloin kun nainen tarvitsee pitempää tai lyhyempää vapaa-aikaa, niin antoi lapsen niin kauaksi sinne huolehdittavaksi. Jos asian-

omaiset äidit itse saavat ottaa hoitajattaret ja muutenkin mieleisikseen järjestää tällaiset laitokset, niin on selvää, että ne ovat tarkoitustaan, naisten vapauttamista, vastaavia. On ilolla merkittävä, että Venäjän sosialidemokratien puolueohjelmassa lastenseimivaatimus jo esiintyy. Hätäilemiset siitä, että silloin naiset ehkä lapsensa kokonaan seimiin hylkäisivät on ihan aiheetonta, äidin tunne on siksi voimakas, ja kun lapsista ei enää olisi muutenkaan kiusaa ja niiden katsomisesta palkan saisi, niin tuskin semmoista tapausta ainoatakaan voisi odottaa. Jos sitten todellakaan vanhempi ei haluaisi käyttää oikeuttaan itse hoitaa lastaan, niin en näe miksikä olisi tarpeellista heitä siihen väkiväkolla ahdistella.

Synnytysrääkkäystä voisi myöskin aika paljon vähennellä, jos naisilla olisi tietoja, tilaisuutta ja varoja itseään hoitaa. Näitä siis tarvittaisiin tämän syyn poistamiseksi.

Vanheneminen ja rumeneminen on myöskin yhdistetty vain köyhäin, tietämättömäin ja huolimattomain äitielämään, eikä suinkaan kuulu muuten itse asiain luontoon jo. Valistusta ja turvattu talous, niin meidän äitimme eivät kuihdu naisen luonnollisessa työssä!

III. Kellä oikeus laittaa lapsia?

Sillä, joka on laillisessa avioliitossa, on eräs vastaus otsikkona olevaan kysymykseen. Emme näe siinä luulossa järkeä. Koska luonto on elimet kaikille siihen varta vasten muovannut, niin siitä jo päätämme me, että jokaisella siihen pitää oikeus olla, ihan yhtäläinen oikeus jokaisella sukunsa jatkamiseen, kuin itsensäilytykseenkin, omaan olemassa oloonsa. Oikeus elämään, lisääntymään, vapauteen ja pyrkimään onneen muita häiritsemättä näissä pyrinnoissa, on toki katsottava aivan jokaiselle ihmiselle itsestään lankeevaksi, ja rumimmaksi lajiksi sortoa, ken näitä oikeuksia toisilta estää. Ja jos kerran, kuten ennemmin olemme osoittaneet, ihmisen maailmaan laittaminen on arvokainta tekoa, niin täytyyhän jokaisella olla oikeus suorittaa elämänsä arvokkaammasti, s. o. olla oikeus lasten tekoonkin.

Puhe muuten niistä „luvattomasti“ maailmaan tulleista on kovin typerää. Sillä ei suinkaan tässä toisilla liene ollut parempia lupakirjoja kädessään portin vartijoille näytettäväksi kuin toisillakaan. Yhtäläinen oikeus jokaisella tänne tulla ja silloin tulla portista mistä tahansa, s. o. jokaisella oikeus lapsen

laittoon. Hävitöntä vääryyttä siis, että toisia naisia luvattomuuksista näissä suhteissa soimaillaan, jopa monastikin vielä sorretaan.

Kuulee usein niin sanottujen „vanhojen piikojen“ kerskuvan, ja heitä kiiteltävänkin, siitä, etteivät ole laittaneet lapsia. Onpa kunnia! Kehua sillä että on jaloimmat teot, joihin kykeni, laiminlyönyt! Huoata täytyy meidän siveyskäsitteidemme nurinkurisuutta tässäkin suhteessa.

Tietenkin on edullisinta sekä äidille että lapsille, jos isäkin välittää lapsestaan ja pysyy sen luona ollen elämän toveri äidille. Siihenhän on pyrittävä ja syvästi valitettava, että olosuhteet sekä puuttuva ihmisyyys miehissä saa heidät unhottamaan isän ylevät velvollisuutensa. Mutta jo on toki suurempi onni ihmisellä elää varhaisemmat vuotensa äidin taikkapa vain yhteiskunnan lapseksi, kuin ei elää ollenkaan. Ja siksi on suotavaa ja kunnioitettavaa, että nekin naiset, jotka eivät ole onnistuneet saamaan koko elämän kumppania, laittaisivat siltikin lapsia.

Oikeus ja velvollisuus ja kunniatehtävä on siis jokaisella naisella laittaa lapsia kohta aikuiseksi tultuaan ja sitten yhtämittaa ainakin joka kolmas vuosi. Rientäkäämme äideille turvaksi ja suojaksi heidän suuressa ja pyhässä tehtävässään!

Tästä puheesta saattaa jo joku hätääntyä ja peloissaan selittää, että jos todellakin naisilta kaikki vaikeudet lasten saantiin poistetaan ja heille vielä niistä palkat maksetaan, niin silloin naiset eivät

enää muuta tee kuin lapsia. Ja sekös vasta olisi kauheata, tekee mieli lisätä. No mutta mitäs vaaraa siinäkään olisi? Ettäkö maa ei jaksa elättää, joutavata porinaa. Meitä suomalaisia ei ainakaan vielä ole liiaksi. Ollappa edes kymmenen kertaa suurempi joukko, niin emme tarvitsisi olla niin alla armoin olevia.

Kuitenkaan ei ole luultavaa, että naiset niinkään kiirehtisivät tällä työllä „henkeään elättämään“, niin suotavaa kuin se meidän nähdäksemme olisikin. Moni muu työ on ehkä aina vähemmän vaivan alaista, ja veltommat ja välinpitämättömimmät eivät silloin kansan lisäämisestä, uusien onnellistenkaan olentojen tuottamisesta välittäisi.

IV. Kenen huostaan lapset?

On kuulunut ääniä, että olisi pyrittävä siihen, että lasten hoidossa ja kasvatuksessa olisi sovellettava suurtuotannon periaatteita: perustettava suuria seimiä, koteja ja tarhoja, joissa kaikki lapset hoidettaisiin ja kasvatettaisiin ammattitaiturien johdolla. Siten säästettäisiin paljon työtä, sanovat nämä, saataisiin parempi hoito ja kasvatus, kun kaikilla vanhemmilla ei voi olla yhtä hyviä taipumuksia näihin ja kun turhaa olisi haaskata aikaa jokaisen ammattitaitoa hankkiakaan tässä suhteessa.

Ennakkoluulottomalle tuntuu tämä ajatus ensi kuulemalta varmaankin varsin miellyttävältä. Meistä ei kuitenkaan tämä ehdotus näytä kysymyksen parhaalta ratkaisulta seuraavista syistä. Ensiksikin ei vielä ainakaan osata valmistaa keinotekoista ruokaa, joka olisi osoittautunut lapselle yhtä terveelliseksi kuin rintamaito. Toiseksi, lapsen imettäminen on huomattu tärkeäksi kohdun takaisin normaalitilaansa palautumiseksi. Äitiä tarvitaan siis lastensa luona. Kolmanneksi, jos ne hellät, hienot ja lämpöiset suhteet estetään muodostumasta, jotka voisivat olla vanhempien ja lasten ja

sisarusten välillä, niin ihmiskunta menettää jotain, joka sitä jalostaa. Neljänneksi, vanhemmilla on oikeus (katso jällempänä!) huokua jälkeläisiinsä omaa henkeään, omaa personallisuuttaan, siirtää heihin mitä parasta ovat ajatelleet ja koonneet. Mikä oikeus on vierailta ihmisillä vaikuttaa yksinomaan heidän lastensa henkiseen muodostumiseen? Viidenneksi, kasvatus on taidetyötä eikä senvuoksi sovellu tehdasmaisesti suoritettavaksi. Kuudenneksi, vanhemmilla on oikeus lastensa rakkauteen ja kiitolliseen muistoon. Seitsemänneksi, yleensä ei kukaan välitä vieraan lapsesta niin paljon kuin oma äiti ja oikea isäkin, ja sen vuoksi voi vanhempi puuttuvammillakin luontaisilla lahjoilla saada suurempia tuloksia lapsessa. Kahdeksanneksi, lasten kasvatus ja hoitokin ovat asioita, joita jokaisen tarvitsee tuntea ja taitaakin yleensä ihmisenä, joten niihin käytetty oppiminen on vain yleissivistystä suurimmaksi osaksi.

Että yleiset laitokset voisivat olla vanhempain apuna, sitä emme lainkaan tahdo kieltää; pidämme vaan sen asian luonnon mukaisena, että lapset jäävät vanhempiensa huostaan.

V. Kenellä oikeus lapsiin?

Vanhemmilla, kuuluu vastauksemme. Ja sen vuoksi, että he antavat niille elämän ja alun, ruumiin omasta ruumiistaan ja hengen omasta hengestä. Eikö totta? Katsokaa, kuinka ne ovat vanhempiansa kaltaisia ruumiillisesti ja henkisesti, selvä todistus siis.

Ja äidillä on suurempi oikeus lapseen kuin isällä, sillä hän on siinä suuremmat vaivat nähnyt, henkensäkin uhalla usein maailmaan saanut. Isän vaivannäöt supistuvat vain muutamiin mieluisiin minuutteihin.

Eikö olekin siis suuri vääryys se, että lapselle nimensä saa isä antaa, vaan ei äiti? Oli aika, jolloinka naisen oikeus tässä suhteessa tunnustettiin, polveutuminen luettiin vain äidistä. Syytä on palata siihen tapaan takaisin, taikka ehkä käyttää ensi polvessa kaksinimisyyttä, jossa isän nimi liitetään äidin nimeen, äidin nimi ollen aina varsinainen polveutumisperuste. Eihän isästä ole edes aina varmoja takeita että se on se, jota siksi sanotaan; äidistä ei voi erehtyä.

Muutokset,

joita tässä on lapsikysymyksen ratkaisemiseksi osoitettu, ovat kylläkin mullistavia; mutta asiain oma luonto aivan niin paljon vaatii, ennen ei nämä asiat lopullisesti ole oikealla tolallaan. Käsitämme kyllä, että ei hennottaisi vanhoista tavoista tässäkään luopua, ja harvalla rohkeutta olevan näin repäiseviin parannuksiin. Tahdotaanko sitten, että entinen tila vielä vain jatkuu taikka oikeastaan päivä päivältä pahenee, että kansa vähenee, sikiöitä ulosajetaan, lapsia surmataa, äitejä vangitaan ja sorretaan, ja lapset kituvat puutteessa, kun yllin kyllin kyettäisiin niistä hyvää huolta pitämään? Tahdotaanko, että avioliittoa lasten tähden edelleen pelätään, ja sitä käytetään kauppa- ja elatuskeinona, naista siinä matelevana orjana? Vai tahdotaanko, että kansa, Suomen kansa, varmistuu luvussa, on hyvin voipia lapsia, joista tulee terveitä miehiä ja naisia, on äidin asema kunnioitettu ja haluttu, puhdas ja ylevä omatunto, vankilat tyhjempinä ja miehen kanssa täysvertaisia aviovaimoja? Valinnan ei pitäisi olla vaikea näiden välillä ja muuta valintamahdollisuutta ei taas lapsikysymyksessä ole.

Huokaatte ehkä, että muutokset ovat ylivoimaisia tehtäviä. Kyllä yhdelle ja muutamillekin. Mutta monta yhdessä, yhteenliittyen ja yhä uusia uudistusten vaatijoita yhteenliittäen ovat kaikki nämä muutokset mahdollisia. Liittykää äitiyhdistyksiksi, pohtikaa näitä kysymyksiä, tehkää ne selviksi jokaiselle naiselle ja miehelle, niin asiat ratkenee. Mitään asian omassa luonnossa olevia voittamattomia esteitä ei ole.

Määräämisoppia.

Lapset syntyvät, kuten Lapsikysymyksessä osoitimme, vahingossa. Sehän tuntuu ilkeältä. Millä muulla alalla tahansa tuntuisi jo oudolta ja aivan hämmästyttävältäkin, jos suuri teko syntyisi sattuman kaupassa. Ihme, ettei lastensaantiin nähden olla samallaisia. On ainakin syytä sielläkin tietäen tahtoa tai olla tietäen tahtomatta. Siksi pitäisi jo ottaa ihmisten itselleen määrääminen lasten alkamiseenkin nähden.

Niin, onhan se yksinkertaista siten, että ei antaannu yhdyntään. Se on kyllä yksi keino, mutta epäkäytännöllinen ja teoreettisestikin hyljättävä toisissa tapauksissa. Onhan yhdynnällä muita päätarkoituksia ihmiselämässä (katso tekijän kirjoja Avioliitto ja Siveellisyys ynnä Sukupuoliyhteys taidenautinnoksi!). Toinen keino, jo vanha — raamatussa kerrotaan Jaakobin pojanpojan jo sitä käyttäneen — on antaa miehen hedelmöittävän aineen, siitteen, joko juosta yhdynnässä muuanne, kuin yhdyntäkanavaan, tai olla erittämättä sitä silloin ollenkaan. Kolmas varsin tärkeä keino on käyttää edellisiä keinoja ensimmäisenä yhdeksänä vuorokautena kuukautisten loputtua, niin useim-

missa tapauksissa ei tule sen jälkeen enää ras-
kaaksi. Neljäs keino on huuhtoa yhdyntäkanava
vähän jälkeen yhdynnän booriliuosruiskeella. Sil-
loin on tärkeätä, että naisen orgasmi on tapahtunut
ennen miehen eritystä, koska on huomattu kohdun
orgasmissa ikään kuin lainaavan miehellistä ainetta.
Huuhtelua ei ole hyvä jättää tuntia myöhem-
mäksi.

Viides keino on kumisuojauksen (kordongin)
käyttäminen. Tuntuu epähienolta hellissä suh-
teissa.

Kuudes, varsin mukava keino on suojelussie-
nen käyttäminen. Apteekeissa ja rohdoskaupois-
sakin saatavana.

Seitsemäs keino, joissakin tapauksissa käytän-
nöllinen, on kohtukuppi, joka asetetaan kohdun
kaulan päätä peittämään.

Kahdeksas hyvin useassa tapauksessa oivallisin
keino on kohtunappi. Suomessa ei tietääkseni vielä
saatavana.

Käytännöllisintä on sovittaa eri tapauksiin eri
keinoja.

Vanha käsitys oli kauhuissaan koko näistä kei-
noista. Vanhasta testamentista löydettiin lause, että
kirottu olkoon jokainen, joka siemenensä maahan
vuotaa antaa. Ja aivan kirjaimellisesti sitä on
kylläkin vielä tulkittu. Monet etevät lääkärit, ku-
ten ruotsalaiset, professorit Knut Vicksel, Aug.
Forell, tohtori Anton Nyström y. m. ovat meillä
pohjoismaissa tässä uusille ajatuksille uraa uurtaneet,

tietenkin haukkumatulvan ja ahdistelun alaisina. Tähän aikaan ainakin valistuneemmissa piireissä on jo hyvin tavallista tavata näissä ehkäisyasioissa täysin vapaamielisiä.

Tähän asti on kuitenkin luullakseni tuskin löytynyt ainoatakaan, joka näiden keinojen oikeaan tarkoitukseen käyttämistä olisi huomauttanut. On vain vaistomaisesti haluttu vältellä „liikaa“ lapsilaumaa, kun „köyhät ei jaksakaan elättää“.

Meidän mielestämme on keinoja käytettävä ihmisen määräämisoikeuden mahdolliseksi tekemiseksi lasten alkuun tuloon nähden. Ei ole liikojakaan, ei tarpeeksikaan lapsia, kuten edellisessä olemme koettaneet näyttää.

Antaako lapselle partaveistä eli ei, on tämän kirjoittajaa arveluttanut. Sillä usea, pahoin pelkäämme, käyttänee koko tietojaan väärin. Mutta olemme mielestämme siksi voimallisesti tuoneet näkyviin tässä suhteessa oikean ja väärän, että ei voi erehtyä, kuka ei tahdo. Eikä mielestämme väkisten ole ketään lastenlaittamiseen tupattava. Jos tulos on toinen kuin toivotaan, saakoon se sitä nopeampaan ajattelevat ihmiset semmoisiksi olosuhteita puuhaamaan, ettei kellään ole mieli väärinkäyttää määräämistietojaan, jotka todellakin ovat suuresta arvosta niiden oikeinkäyttäjille. On muuten ajan pitkään mahdoton pitääkin ihmisiä tietämättöminä näistä. Olot oikeiksi, niin ei ole hätäilemisen syytä!

Hinta 50 penniä